

Наталія Каньоса
Nataliia Kanosa

НАСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОГО ТА ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

CONTINUITY OF PRESCHOOL AND PRIMARY EDUCATION IN THE CONDITIONS OF NEW UKRAINIAN SCHOOL

У статті розглядаються особливості організації освітньо-виховного процесу в закладі дошкільної освіти та початковій школі. Основна увага зосереджується на важливості дотримання наступності з урахуванням Закону про Нову українську школу; її Концепції й вироблення принципового підходу до навчання і виховання дошкільника та школяра. Розглядаються умови та завдання організації освітньо-виховного процесу в дошкільному закладі, що є підґрунтям дотримання наступності організації освітнього процесу в початковій школі. Особлива увага приділяється комунікативній спрямованості навчання – оволодіння українською мовою як засобом спілкування та вмінь практично їх використовувати.

Ключові слова: *Нова українська школа, компетенції, наступність, соціальна адаптація, комунікативна спрямованість, ігрові методи, готовність до навчання.*

Розвиток сучасного суспільства, обумовлений науково-технічним прогресом, вимагає єдності освітньо-виховного процесу, “цілісності і наступності системи освіти” з метою формування активної, творчої особистості, здатної до самостійного мислення, оцінки та дій. Саме це спонукало прийняття Закону України “Про освіту”, про Нову українську школу (НУШ). З метою впровадження засад Нової української школи розроблено Концепцію, де окреслено організацію безперервного навчання упродовж 12-и років, а в початковій школі – за двома циклами (адаптаційно-ігровий і основний). У першому циклі (1-2 класи) пропонується організація навчання дітей “через діяльність, ігрові методи як у класі, так і поза його межами”, що значно поліпшує здійснення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти [6; 9].

У Законі України “Про дошкільну освіту” (ст. 6), серед принципів дошкільної освіти наголошується, що одним із найважливіших є “наступність і перспективність між дошкільною та початковою загальною освітою”, а у ст. 7 зазначено, що одним із завдань дошкільної освіти є “виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти, забезпечення соціальної адаптації та готовності продовжувати освіту” [2, с. 6-7]. На проблемі наступності дошкільної та початкової освіти наголошується також у Національній доктрині розвитку освіти. Базовий компонент дошкільної освіти спрямовує зусилля батьків, педагогів, психологів на розвиток творчого потенціалу дитини, що має свої особливості у дошкільному дитинстві, на своєчасне підтримання досягнень індивідуальної своєрідності неповторного життєвого шляху дитини, забезпечення психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини у дошкільні роки. Подальший індивідуальний шлях розвитку особистості дитини продовжується в початковій школі. Підготовка дітей до школи має відповідати вимогам та критеріям оцінки дошкільної зрілості дитини.

У період впровадження Нової української школи однією з найактуальніших залишається проблема наступності. Успіхи шкільного навчання суттєво залежать від якості знань та умінь, сформованих у дошкільному віці, від рівня розвитку пізнавальних інтересів й активності дитини. Особливого значення наразі набуває проблема визначення загальних принципів наступності між ступенями освіти. Актуальність її розгляду викликана розривом наступності зв’язків у цілях і завданнях, змісті та методах, формах організації навчання.

Певна роль при цьому відводиться зміні вимог суспільства до якості освіти дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Наступність – багатоаспектне педагогічне явище, визначається як необхідний зв'язок між явищами; між новим і попереднім, між різними етапами або щаблями розвитку. Але при всьому цьому сутність наступності полягає в збереженні тих чи інших елементів цілого або окремих сторін його організації під час переходу від одного етапу до іншого. Наступність зумовлюється попередніми етапами, щаблями розвитку, які визначають теперішнє і орієнтують на майбутнє. Аналіз педагогічного досвіду говорить про наступність як двобічний процес, в якому на першому ступені освіти зберігається “самоцінність” дошкільного дитинства і формуються фундаментальні якості особистості дитини, що стають основою для успішного навчання в початковій школі.

Історичні аспекти проблеми наступності представлені ідеями науковців класичної педагогіки (А. Дістервег, Я. Коменський, Й. Песталоцці, К. Ушинський). Більшість сучасних учених наступність у навчанні розглядає як дидактичний принцип, що має універсальне значення для вирішення суперечностей процесу навчання, його логіки та умов ефективності (Б. Ананьєв, В. Безрукова, Ш. Ганелін, Н. Гончаров та ін.). Наступність дошкільної й початкової ланок освіти досліджувалася в працях П. Блонського, В. Котирло, А. Макаренка, С. Русової, В. Сухомлинського та інших видатних педагогів ХХ ст. Сучасні дослідження проблеми наступності і перспективності між дошкільною та початковою ланками освіти стосуються забезпечення всебічного розвитку старших дошкільників як передумови їх успішної адаптації до школи [11].

Дошкільний вік є таким, коли формуються найважливіші риси майбутньої особистості: формування комунікативних умінь, ставлення до довкілля, до дорослих, ровесників; формується емоційно-моральна сфера, здатність до співчуття тощо. Незважаючи на це, наступність у дошкільній та початковій шкільній освіті не має розглядатися як підготовка дитини до навчання. Учителі молодших класів мають уважно вивчити форми та методи роботи у дошкільних закладах, щоб зробити перехід дітей від дошкільного закладу до школи “м'якшим”, дати їм можливість швидше адаптуватися до нових умов, зважаючи на те, що психологічні відмінності між дітьми шестирічного і семирічного віку є незначними. Повноцінна підготовка дитини до школи передбачає розв'язання багатьох завдань, пов'язаних з емоційно-особистісним, пізнавальним і художнім розвитком, формуванням комунікативних навичок, укріпленням здоров'я дитини тощо. Основи наступності у навчанні мають бути закладені у стандарти дошкільної освіти саме тому, що дитина у перші роки життя здатна запам'ятати набагато більше, ніж у наступні [3].

У свій час Я. Коменський розглядав процес навчання як єдиний шлях пізнання, де наступні нові знання є результатом додавання до уже наявних, до раніше здобутих. Наступність у навчанні – це процес розвитку учнів шляхом усвідомлення і взаємодії старих і нових знань, попереднього та здобутого досвіду. У процесі розвитку розумової і фізичної підготовки дітей збільшується можливість застосування ними раніше здобутого досвіду. Необхідними умовами досягнення наступності у навчанні є психологічно й методично обґрунтована побудова програм і підручників, дотримання послідовності у викладанні й організації самостійної роботи учнів.

Численні дослідження педагогів і психологів доводять, що наявність у дитини знань сама по собі ще не визначає успішності навчання. Важливо, щоб дитина вміла самостійно їх здобувати та застосовувати. Тому головною метою освітньо-виховного процесу має бути формування у майбутніх школярів якостей, необхідних для забезпечення їх навчальної діяльності, а саме: самостійності, ініціативності, обізнаності, творчого самовираження тощо [5].

За даними психолого-педагогічних досліджень, успішне навчання в школі можливе лише за умови відповідного розвитку фізичної, інтелектуальної та особистісної сфери дитини. Проблема підготовки дітей до школи та формування їх готовності до навчання розглядаються з різних позицій. З одного боку, досліджуються питання, у якому віці починати готувати маля

до навчання у школі, а з іншого – які використовувати методи та засоби для ефективного впливу на формування зазначеної готовності (Л. Венгер, В. Котирло, О. Проскура).

Готовність до шкільного навчання передбачає, перш за все, якісну зміну загального розумового розвитку дитини, формування вміння спостерігати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати явища та події і на цій основі робити висновки. Представники цього напрямку дослідження Л. Виготський, О. Запорожець, В. Котирло, О. Проскура та ін. зазначають, що головним є формування у дітей установки на пізнавальну діяльність, а не звичайне механічне заучування абстрактних знань [5; 11].

Шкільна зрілість фіксує оптимальний рівень готовності 6-річної дитини до шкільного життя – свідомого виконання ролі учня, соціалізації в нових умовах життя, зрелих фізичних та інтелектуальних навантажень, регламентованої навчальної діяльності, самостійної поведінки, спілкування з широким колом нових людей. З проблеми шкільної зрілості відомі дослідження таких учених як Л. Божович, Ю. Гільбух, О. Запорожець, В. Котирло та ін. Сьогодні розглядаються як основні три компоненти шкільної зрілості: 1) розумова зрілість; 2) емоційна зрілість; 3) соціальна зрілість. Шкільну зрілість у контексті компетентнісної парадигми розглядає О. Кононко. Вона у це поняття вкладає елементарні уявлення дошкільника, його уміння і навички, найпростіші форми ціннісних орієнтацій у сферах життєдіяльності “Природа”, “Культура”, “Люди”, “Я сам” [2].

Базовий компонент дошкільної освіти визначає кінцевою метою мовленнєвого розвитку випускника закладу дошкільної освіти сформованість у нього комунікативної компетенції, яка є однією з провідних базових характеристик особистості, що формується на етапі дошкільного дитинства (А. Богуш, М. Вашуленко, Н. Гавриш, О. Кононко, К. Крутій та ін.). Саме тому вчені приділяють значну увагу розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Своєчасний і якісний розвиток зв'язного мовлення (діалогової компетенції) – важлива умова повноцінного як мовленнєвого, так і особистісного розвитку випускника закладу дошкільної освіти [2; 4].

Із боку ЗДО наступність виявляється у підготовці дітей до навчання з урахуванням вимог сучасної початкової школи, а з боку школи – у широкому використанні того, чого дитина набула в ЗДО для успішного навчання, але вже на вищому рівні. Зважаючи на це, в ЗДО необхідно так організувати освітню діяльність, щоб дитина не залишалася байдужою, щоб вона усвідомлювала важливість одержуваних знань, щоб училася ставити прості гіпотези й знаходити докази для їх захисту, елементарно аналізувати свою діяльність, визначати причини невдач і помилок.

На сучасному етапі завдання початкової школи кардинально змінилися. Якщо раніше основними завданнями навчального процесу було навчити читати, писати, рахувати, ознайомити з навколишнім світом, то це вже вчорашній день, що не відповідає сучасним вимогам до навчання молодших школярів. У Концепції НУШ окреслено запровадження компетентнісного підходу в освітній процес. Відповідно до цього важливо, щоб дитина змінювалася не лише тому, що вона набула певних знань і вмінь, але і тому, що ці зміни мають визначатися характером її діяльності, ставленням до неї, рівнем пізнавальних процесів, готовністю до самоосвіти і самовиховання, тобто зміни необхідні для її розвитку. Досягненню цієї мети й сприятимуть умови Концепції Нової української школи, де виділено десять “однаково важливих і взаємопов'язаних компетентностей”. Кожну з них діти набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Однією із основних компетентностей є спілкування державною мовою, що передбачає формування в учнів уміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів), усвідомлення ролі ефективного спілкування [6; 9]. Виходячи з того, що всебічний розвиток усного і писемного мовлення особистості розглядається як основний стрижень усього освітнього процесу, він має здійснюватися на основі комунікативно-діяльнісного підходу. Оволодіння мовою – важлива

складова соціокультурного змісту навчальної діяльності, тому мовна освіта має ставити за мету формування комунікативних компетенцій.

Цій проблемі присвячено низку наукових досліджень і методичних праць, починаючи ще з дореволюційних часів (Ф. Буслаєва, К. Ушинського, та ін.). Підвищену увагу до зазначеної проблеми спостерігаємо в українській методиці 20-30-х р. ХХ ст. (праці І. Огієнка, С. Русової, С. Чавдарова). Зокрема, методика розвитку комунікативного мовлення (хоч і без уживання зазначеного терміна) у ці роки розроблялася С. Русовою. Особливу увагу проблемі опанування рідною мовою й мовленням приділяв Іван Огієнко. Він наголошував: “Ступінь виробленості рідної мови – то ступінь зрілості народу й ступінь глибини його духової культури. Сила нації – в силі її культури, тому треба конче дбати про розвиток рідної мови”. Далі автор зазначає, що “мова – то серце народу: гине мова – гине народ” [3]. Упродовж багатьох років дослідження вчених зосереджувалися переважно на формуванні граматичних категорій і розвитку мовлення школярів початкової та старшої школи. І це зрозуміло, нема мовлення без мови і нема мови без мовлення.

Аспекти розвитку мовлення шестирічних дітей у дошкільних закладах були розроблені А. Богуш (розвиток зв’язного мовлення), Т. Пироженко (розвиток комунікативно-мовленнєвих здібностей), К. Крутій (активізація вживання службових частин мови в мовленні), О. Аматыєвою (навчання виразності мовлення), Т. Постоян (розвиток зв’язного мовлення в процесі продуктивно-творчої діяльності) та ін.

У дошкільнят формуються вміння вживати у процесі спілкування насамперед прості речення, а з урахуванням вікових особливостей, складні й переказування казок. Уже в шестирічному віці діти правильно використовують різні типи сполучників, дотримуються узгодження між словами (іменників і прикметників), вживання відмінкових закінчень тощо.

У ранньому віці діти ще недостатньо володіють мовленням і читанням. Тому необхідно саме з дошкільного і молодшого шкільного віку починати навчання чіткості й виразності усного мовлення, що створює умови для оволодіння “живим словом”, тобто правильного і вільного спілкування державною мовою. Варто зазначити, що навчання живого слова (комунікації) є могутнім засобом розумового розвитку дітей і морального впливу на них як в школі, так і в сім’ї. Цим засобом необхідно лише вмело навчитися користуватися. Адже дитина за своєю природою – творець, мрійник. Необхідно надати їй більше світла, повітря, сонця в приміщенні; більше цікавості, життєрадісності в прийомах учіння, захоплення добрим і прекрасним. Слід дати дитині самостійність у виборі зрозумілих їй звуків, слів, де б вона могла застосувати свою багату уяву.

Виразність і збагачення мовлення дошкільнят і молодших школярів виробляються шляхом спостереження за мовленням педагогів, батьків. На жаль, надто мало уваги приділяється виразності, усвідомленості та інтонаційній вишуканості мовлення дітей. Як спілкуються дорослі, так засвоюють мовленнєві “штампи” діти. Тому дорослі мають працювати як над своїм мовленням, так і над проблемою формування, розвитку і збагачення мовлення дітей. Більшість сучасних батьків підміняють розвиток мовлення дошкільника навчанням грамоти: для них головне – навчити свою дитину читати (причому, чим раніше, тим краще). Однак читання і письмо – це певний етап у мовному розвитку дитини, якому передують велика і серйозна робота на шляху розвитку усного мовлення дитини. Показником інтелектуального та пізнавального розвитку дитини дошкільного віку є саме розвинене усне мовлення. Важливими у процесі розвитку мовлення дітей є діалог і монолог. Як форми зв’язного мовлення, діалог і монолог нерівномірно формуються в дошкільному віці і виконують різну роль у житті дитини. Діалог є природним середовищем розвитку особистості. Дитина з раннього віку вступає в діалогічне мовлення (в сім’ї, з ровесниками). Відсутність або дефіцит діалогічного спілкування веде до різного роду спотворень особистісного розвитку, зростання проблем взаємин з оточуючими людьми, появи серйозних складнощів у умінні адаптуватися в різних життєвих ситуаціях. У процесі різнопланового спілкування в ігровій діяльності дитина пізнає природний, предметний і соціальний світ, що її оточує, в його цілісності та різноманітності; формує і розкриває свій

власний внутрішній світ, свій образ “Я”; засвоює і створює культурні цінності, виступає при цьому активним суб'єктом взаємодії.

Найефективнішими з точки зору комплексного розвитку особистості, її мовленнєвої компетенції є поєднання (інтеграція) трьох різновидів мистецтва: літератури (казки, вірші, скоромовки, загадки, прислів'я), музики та образотворчого мистецтва. Ефективності та результативності вихователь може досягти за таких умов:

- організація творчості дітей, в результаті чого виконання будь-якого завдання орієнтується на свідоме творче самовираження;
- створення на занятті ігрових ситуацій, що сприяє розвитку образного мислення та розширенню асоціативного досвіду;
- індивідуальний підхід до кожної дитини;
- організація занять за типом діалогу [1].

Особливе місце в освітньо-виховній діяльності педагогів у ЗДО та початковій школі належить ігровим технологіям. Важливим у процесі підвищення рівня довільності мовлення дитини, її уяви, осягненню умовності правил є сюжетна гра. Діти придумують фантастичні історії та сюжети для ігор. У ході гри роль підпорядковується правилу, домовленості з партнерами. Спочатку ігрова поведінка дитини визначається взятою на себе роллю, а потім – правилами. Вони стають центром гри, ядром ролі, і це важливо як для розвитку, так і для підготовки дітей до навчання в школі, яке вимагає від дітей виконання певних правил, яким має бути підпорядкована вся їх поведінка. Важливий розвивальний ефект – виникнення пізнавального інтересу, розвиток мислення, мовлення, кмітливості, розширення понятійного досвіду та самостійності, що надзвичайно важливо для подальшого навчання має використання різних ігор. Цікавою для дітей є гра “Назви слово за кінцевою літерою”.

У Концепції Нової української школи зосереджена увага на комунікативній спрямованості навчання. Цей принцип означає, що навчання дітей з рідної мови має бути спрямоване на оволодіння нею як засобом спілкування, на засвоєння дітьми навичок розмовної літературної української мови та вмінь практично їх використовувати відповідно до ситуації спілкування. Комплексний підхід до розвитку мовлення передбачає вирішення на одному занятті кількох різних мовленнєвих завдань. Учитель має пояснювати дітям різноманітність інтонацій людського мовлення. Цьому навчити за один чи декілька уроків неможливо. Така робота має проводитися класоводом постійно на усіх уроках [9].

Для вільного володіння усним мовленням необхідна наявність не менш важливої умови – багатства матеріалу, тобто слів, зворотів мови, стійких фразеологічних одиниць тощо. Цьому насамперед сприятиме робота над збагаченням словника дітей, виробленням у них умінь і навичок сполучати ці слова в речення, щоб вільно й правильно передавати свої й чужі думки.

Як ми вже зазначали, цій проблемі значна увага приділяється і в ЗДО. Зважаючи на це, важливо, щоб дитина змінювалася не лише тому, що вона набула якихось знань і вмінь, але і тому, що ці зміни повинні визначатися характером її діяльності, ставленням до неї, рівнем пізнавальних процесів, готовністю до самоосвіти і самовиховання, тобто зміни необхідні для розвитку дитини.

На жаль, не завжди вихователі закладів дошкільної освіти розуміють завдання перспективності і по-справжньому готують дітей до подолання труднощів, які їм можуть зустрітися в 1 класі, а вчителі початкових класів не завжди добре знають вимоги до занять в закладі дошкільної освіти. Завдання наступності мають розв'язуватися одночасно з обох сторін. Лише за таких умов можна досягти успіху. Основне завдання педагогів полягає в тому, щоб створити умови для максимального розкриття індивідуального вікового потенціалу дітей.

Отже, пріоритетною стає проблема формування мовленнєвої і комунікативної компетенції як провідного компонента в структурі загальної підготовки і розвитку особистості. Уже в дошкільному віці слід особливу увагу приділяти формуванню комунікативних умінь, що допоможе дитині в майбутньому легше адаптуватися в школі й суспільстві.

При цьому школа, враховуючи основи дошкільної освіти, має забезпечити формування комунікативної особистості – людини, яка вільно і легко висловлює власні думки, виявляє високий рівень мовленнєвої культури, дбає про якість свого мовлення і його вдосконалення.

Список використаних джерел

1. Анісімова Г.О., Нікулочкіна О.В. З дошкільної ланки освіти в початкову : проблеми наступності : метод. реком. Тернопіль : Мандрівець. 2014. 76 с.
2. Базовий компонент дошкільної. Київ, 2012. URL: http://ldnz6-posmyshka.ucoz.ru/baza/bazovij_komponent_doshkilnoji_osviti_ukrajini-nova.pdf (дата звернення 06.02.2019).
3. Богуш А.М. Наступність, перспективність, спадкоємність – складові неперервної освіти // Дошкільне виховання. 2001. № 11. С.11-12.
4. Богуш А. Вектор наступності державних стандартів дошкільної і початкової освіти // Дошкільне виховання. 2012. № 7. С. 20-23.
5. Вашуленко О. Питання наступності в педагогічній теорії // Педагогіка і психологія. №4. 2005. С. 49.
6. Концепція “Нова українська школа”. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczya.pdf> (дата звернення 01.03.2019).
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення 09.02.2019).
8. Нова українська школа : поради для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf> (дата звернення 10.04.2018).
9. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи / упорядники : Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова та ін. Київ. 2016. 40 с. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepczya.pdf> (дата звернення 10.02.2019).
10. Початкова освіта : Метод. реком. щодо використання в освітньому процесі типової освітньої програми для 1 класів ЗЗСО; типова освітня програма для ЗЗСО (колективу авторів під керівництвом О.Я. Савченко) ; метод. коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України щодо впровадження ідей НУШ в початковій освіті. Київ : Оріон, 2018. 160 с.
11. Рожок Т., Харматова В. Забезпечення наступності між дошкільним навчальним закладом та початковою школою // Вихователь-методист дошкільн. закл. 2012. № 8. С. 43-46.

The article deals with the peculiarities of the educational process organization in the institution of preschool education and in primary school. The focus is on the implementation of continuity taking into account the Law on the New Ukrainian school, its Concept and the development of a principle approach to the education and upbringing of pre-schoolers and schoolchildren. It has been set the conditions and tasks of the educational process organization in preschool institution, which provide the continuity of the educational process organization in primary school. Special attention is paid to the communicative orientation of learning – mastering the mother tongue as a means of communication and the ability to use it in practice.

During the implementation of the New Ukrainian school, the problem of continuity is considered to be one of the most vital issues. The success of school learning depends significantly on the quality of knowledge and skills developed in preschool age, on the level of development of the child's cognitive interests and activity. The main goal of the educational process should be the formation of the qualities necessary for future schoolchildren to ensure their educational activity, such as: independence, initiative, awareness, creative self-expression, etc. Game technologies take a special place in educational activity of preschool educational

institution and primary school. Role game is important in the process of development of children's fluent speech, imagination, and comprehension of the conventionality of its rules.

The Concept of NUS outlines the introduction of a competent approach into the educational process. According to this approach the child is changing not only because he / she has acquired certain knowledge and skills, but also because these changes are determined by the nature of child's activity, attitude towards it, the level of cognitive processes, readiness for self-education, that is, changes, necessary for personality's development.

Continuity is a multidimensional pedagogical phenomenon, defined as the necessary link between phenomena; between the new and the previous; between different stages of development. Continuity is predetermined by the preliminary stages of development, which determine the present and orientate towards the future. The analysis of pedagogical experience suggests continuity as a two-way process in which at the first stage of education the "self-value" of preschool childhood is preserved, and the fundamental qualities of the child's personality to be the basis of successful study in primary school are formed.

Key words: New Ukrainian school, competences, continuity, social adaptation, communicative orientation, game methods, readiness for learning.

УДК 378 : 373.29.091.12.011.3-051

DOI: 10.32626/2309-9763.2019–26–2.266-271

Оксана Кисла, Вікторія Коваль
Oksana Kysla, Victoriia Koval

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ НАСТУПНОСТІ МІЖ ДОШКІЛЬНОЮ ТА ПОЧАТКОВОЮ ЛАНКАМИ ОСВІТИ

THE TEACHERS TRAINING PEQUILIARITIES IN THE CONTEXT OF REALIZATION OF THE CONTINUITY BETWEEN PRESCHOOL AND PRIMARY STAGES OF EDUCATION

У статті розкрито проблему підготовки педагогічних кадрів на засадах ступеневої освіти, визначено наукові аспекти наступності дошкільної та початкової освіти, виокремлено основні проблеми і напрями реалізації принципу наступності між ЗДО і початковою школою. Значна увага зосереджена на необхідності підготовки педагогічних кадрів до реалізації принципу наступності, удосконалення змісту освіти, підготовки майбутніх фахівців у галузі дошкільної та початкової освіти відповідно до вимог принципу наступності; формування професійних компетентностей майбутніх педагогів, здатності до самоосвіти впродовж життя, прагнення до професійного зростання.

Ключові слова: наступність, дошкільна освіта, початкова освіта, підготовка педагогічних кадрів.

Характерною ознакою сучасних змін у системі вітчизняної освіти є її реформування на засадах неперервності. Основними напрямками цього процесу є реалізація його в контексті особистісно зорієнтованої освітньої моделі, спрямованість на виконання державних стандартів, забезпечення наступності між різними ланками освіти.

Сучасний стан проблеми наступності характеризується різнобічністю охоплення широкого кола питань та неоднозначністю їх трактування і має комплексний характер, адже дана проблема знаходиться на перетині педагогіки, психології, філософії, соціології та фізіології.